

PENOWAĆ (4) *vb impf*

Zapisy: -ę- (2), -e- (1), -oe- (1).

Zapis -e- z tekstów nie oznaczających é; o oraz a jasne.

inf penować (3). ◇ *praes 3 pl* penują (1). ◇ [*con 3 pl m pers* by penowali. ◇ *impers con* by penow(a)no. ◇ *part praes act* penując.]

SI stp brak, Cn notuje, Linde także XVII w. (z Cn).

Karać, wymierzać karę; irrogare multam, mulcare, multare Cn [poenare Łac śr] [kogo, co] (4) : Iáko przykład pokázuie onégo pobożnégo żnego człeká, którégó gdy do práwá wołano, w kościele był ná pilnych modlitwách: potym gdy go penowác miano, wedle práwá excipował fie, że miał *pro maiori* íprawę z pánem Bogiem, y był abfolwowan. *SarnStat* 1287; penowác kto nie każe herezyi *SkarKaz* Ooooc; [(*marg*) Kto heretyki penowác zákázuiie iákim ieft. (-) Ci co wftytkim herezyom do tego krolestwá wrotá otwarzáiá/ y práwne im obrony dáiá/ y penowác ich nie każą/ wielką nieprzyziáźń chwale Bożey [...] pokázuiá. *SkarKaz* 74a (*Linde*)].

[*penować o co: Respons* C2v; że [*konfederacja*] broni tego/ áby nikogoż o wiárę nie poenowano *BronApokr* 117.]

Zwroty: »penowác peną, [karaniem]« [*szyk zmienny*] (1): *SarnStat* 345; [Y tu w Polfczce Ewángelicy Ziemiánie przymufzáiá poddáne ná wiárę swoię/ poenuiác je piéniádzmi á karaniem *Respons* F2.]

»srodze, [surowie] penowác« (1): tedy táki zá tego ma bydź rozumian, iákoby też fádowému mieyfcu gwałt wczynił, y írodze tákiégó pęnuiá *SarnStat* 1285; [ále y vrząd powinien furowie dla dobrá póspolitego tákie szkodniki penowác. *ŚmigłLichwa* 74].

[*Szereg*: »(nie) penowác ani (a) karać« [*szyk zmienny*]: (*nagł*) Kto ma być rozumian za gwałtownika [...] (-) [...] którzy by przyjętego do bractwa a cechu niewolili do obchodów, usług i nakładów nabożeństwa swojego, człowieka religii różnej przeciwko sumnieniu jego, a niepowolnego w tym gdzie by karali a penowali. *ProjektEgzek* 165; *Respons* C2v.]

Synonim: karać.

Formacja współrdzenna: penowác się.

Cf **PENOWANIE**